

Afinacions del teclat

Dades generals

Nom de l'assignatura Afinacions del teclat

Tipus d'assignatura Obligatòria

Impartició Segon semestre

crèdits ECTS 3

Valor total en hores 90

Hores presencials lectives: 30

Altres hores presencials:

Hores per treballs dirigits (no presencials):
30

Hores per estudi i aprenentatge autònom: 30

Professor/a Paul Poletti

Departament Música Antiga

Prerequisits i orientacions prèvies per a cursar l'assignatura

Es recomana que ja s'hagi cursat l'assignatura Fonaments d'acústica.

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

CT3,6, 8,13, 15, 17,

CG1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 17, 21, 22, 23 24 25 26

IN1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10

Resultats aprenentatge (objectius generals)

Consultar document general de Resultats-Matèries.

(veure arxiu "INT MA Formació Instrumental complementaria a altres matèries")

Objectius concrets de l'assignatura

Conscienciar-se de la gran quantitat de temperaments històrics i conèixer les fonts més fiables, el textos originals així com els estudis dels autors moderns.

Adquirir les eines intel·lectuals necessàries per entendre la lògica dels diversos temperaments, així com per avaluar els seus avantatges i desavantatges, i per triar correctament entre les possibilitats per a una literatura específica.

Conèixer el factors acústics i físics que poden complicar el procés d'afinació d'un instrument i/o afectar l'estabilitat d'una afinació.

Familiaritzar-se amb els avantatges i desavantatges de les noves tecnologies: els diferents tipus d'aparells electrònics, les seves limitacions i les maneres més fiables d'utilitzar-los en la tasca d'afinar els instruments històrics.

Blocs temàtics (continguts de l'assignatura)

Conceptuals

Recapitulació de l'acústica, psicoacústica i altres conceptes bàsics: freqüència, Hertz i cents; la sèrie harmònica i les causes de diferències de timbre; intervals purs i temperats.

La teoria dels temperaments: la necessitat de l'ús de temperaments; la visualització i la

manipulació de les estructures dels temperaments; mètodes de presentació (històrics, moderns), i la conversió entre diferents unitats.

La història de l'afinació i els temperaments: les tres famílies bàsiques (mesotònics regulars, mesotònics modificats, temperaments circulants); proposicions modernes; examen detallat dels diferents sistemes consultant les fonts originals.

Ajuts tecnològics: ajuts històrics (monocord, diapasons, flautes, etc); ajuts moderns (aparells electrònics) - funció, precisió, limitacions i pautes d'utilització.

Tècniques bàsiques per a implementar els temperaments amb l'oïda.

Aspectes organològics: peculiaritats de cada tipus d'instrument històric teclat que poden afectar/influir el procés i/o l'estabilitat de l'afinació

Aspectes pràctics: condicions atmosfèriques; estratègies per a millorar complicacions modernes (calefacció/aire condicionat, il·luminació de l'escenari, l'afinació després del transport, ambients sorollosos, etc.)

Procedimentals

Practicar l'afinació i el temperament d'interval amb generadors electrònics i instruments reals.

Interpretar i aplicar instruccions de temperaments històrics utilitzant models gràfics i instruments virtuals.

Escoltar els diferents temperaments amb instruments virtuals i reals.

Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura

Metodologia de classe i activitats principals d'aprenentatge (presencials i no presencials)

- Metodologia de classe i activitats principals d'aprenentatge (presencials i no presencials)

Les 30 hores de classe es distribueixen al llarg de 15 setmanes, en sessions de 2 hores. S'intercalaran sessions teòriques i sessions pràctiques, d'acord amb l'evolució del grup.

Avaluació acreditativa dels aprenentatges

Criteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

- Criteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura.

El sistema d'avaluació és l'avaluació contínua, fonamentada en una avaluació diagnòstica i concretada en una avaluació sumativa que dóna lloc a la qualificació final. L'avaluació contínua es realitza a través de diferents registres d'avaluació derivats d'activitats concretes d'avaluació com el progrés a classe.

- Activitats d'avaluació i la seva relació amb la qualificació final.

Activitat o registre d'avaluació	Període o moment de realització	Pes en la qualificació final
Avaluació inicial	Primera sessió de classe	baixa
Prova d'avaluació I	A mig curs	alta
Prova d'avaluació II	A final de curs	alta

Fonts d'informació bàsica

Temperaments, Mark Lindley, Grove Music Online (<http://www.oxfordmusiconline.com/>)

Stimmung und Temperatur, Mark Lindley, *Geschichte der Musiktheorie*, Vol. 6: *Hören, Messen und Rechnen in der Frühen Neuzeit* (Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1987)

Lutes, Viols & Temperaments, Mark Lindley, Cambridge University Press, 1984

A Passable and Good Temperament, Johan Norrback, Göteborg University, 2002

Die Praxis der Orgelstimmung in Norddeutschland im 17. und 18. Jahrhundert und ihr Verhältnis zur zeitgenössischen Musikpraxis, Ibo Ortgies, Göteborg University, 2004

Enharmonic instruments and music 1470-1900, Patrizio Barbieri, Il Levante Libreria Editrice, 2008.

Spiegel der Orgelmacher und Organisten, Arnolt Schlick, Mainz 1511, facsímil i traducció anglesa Elizabeth Berry Barber, Fritz Knuf, 1980

Syntagma Musicum Vol. II - De Organographia, Micheal Praetorius, Wolffenbüttel, 1619

Traité de l'accord de l'espinette, Jean Denis, Paris 1643, traducció anglesa Vincent J. Panetta, Jr., Cambridge University Press, 1987

Musicalische Temperatur, Andreas Werckmeister, Quedlinburg 1691, facsímil Rudolf Rasch (ed.), Diapason Press, 1983

Erweiterte und verbesserte Orgelprobe, Quedlinburg 1698, Andreas Werckmeister, traducció anglesa Gerhard Krapf, Raleigh, 1976

Die nothwendigsten Anmerckungen und Regeln, wie der Bassus continuus oder General-Bass wol könne tractiret werden, Andreas Werckmeister, Aschersleben 1698

Sectio canonis harmonici, Johann Georg Neidhardt, Königsberg 1724

Gänzlich erschöpfte Mathematische Abteilungen, Johann Georg Neidhardt, Königsberg 1732

Die Kunst des reinen Satzes in der Musik, Johann Philipp Kirnberger, Berlin/Königsberg 1773
